

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ВАРІАНТІВ ПЕРЕДСТАРТОВОЇ ГОДІВЛІ ПОРОСЯТ

Попсуй В'ячеслав Васильович

кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна
ORCID: 0000-0002-3487-0923
vvp72@ukr.net

Дослідження, представлене в даній роботі, спрямоване на вивчення впливу різних видів передстартових комбікормів на ріст, розвиток і збереженість поросят у підсисний та післявідлучний періоди. Основним обмежувальним фактором у вирощуванні поросят є природні біологічні межі лактативної продуктивності свиноматок, що призводить до дефіциту поживних речовин у сисунів та необхідності раннього введення додаткових кормів. Метою роботи є оцінка ефективності використання різних передстартових комбікормів у годівлі поросят та аналіз їх впливу на показники продуктивності.

Методи дослідження включали експериментальну оцінку ростових показників поросят, рівня збереженості, молочності свиноматок та кормової ефективності. Дослідження проводилось у господарстві на базі науково-господарського експерименту, у якому брали участь 12 свиноматок та їх потомство. Поросята були поділені на три групи, кожна з яких отримувала різні варіанти передстартових комбікормів: ТМ Best Mix 8393, Лактофіт-Порко 1 (світлий) і Лактофіт-Порко 2 (темний). Аналізувалися середньодобові прирости, жива маса поросят у 35, 60 та 100 днів, а також рівень їхньої збереженості.

Результати показали, що до 21-го дня статистично значимих відмінностей між групами не зафіксовано. Однак поросята, що отримували Лактофіт-Порко 1, демонстрували кращі показники життєздатності порівняно з іншими групами. У той же час поросята, які споживали Лактофіт-Порко 2, мали дещо нижчі середньодобові прирости. Найвищі показники продуктивності були зафіксовані у групі, яка отримувала Best Mix 8393, оскільки даний комбікорм краще задовольняє потреби поросят у поживних речовинах після зниження надходження молока від матері. До 60-денного віку поросята з першої групи мали вищу живу масу на 4-6% порівняно з іншими групами, а їх середньодобові прирости залишалися стабільно високими.

Обговорення результатів вказує на те, що використання високоякісних комбікормів дозволяє мінімізувати кормовий стрес у поросят після відлучення, що позитивно впливає на їхній ріст та збереженість. Поросята, які отримували передстартер Best Mix 8393, мали менший рівень кормового стресу, кращу адаптацію до змін раціону та вищу ефективність засвоєння корму. Водночас економічний аналіз продемонстрував, що використання комбікормів місцевого виробництва було менш ефективним, оскільки призводило до додаткових втрат на рівні 2,08–2,35 умовних одиниць (\$) на одне поросля після відлучення у віці п'яти тижнів.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що якісний передстартерний комбікорм є важливим чинником забезпечення оптимального росту поросят та підвищення економічної ефективності свинарства. Використання передстартових кормів, розроблених за сучасними технологічними стандартами, дозволяє підвищити збереженість поросят, сприяє їх кращій адаптації та мінімізує негативні наслідки технологічного стресу. Одержані дані можуть бути корисними для розробки ефективних стратегій годівлі поросят у промислових умовах.

Ключові слова: передстартовий комбікорм, поросята-сисуні, поросята на дорощуванні, ріст і розвиток, економічна ефективність, адаптація, збереженість.

DOI <https://doi.org/10.32782/bsnau.lvst.2025.1.8>

Вступ. Основним чинником підвищення виробництва свинини є належна організація технології відтворення та початкового вирощування поросят. Проте одним із ключових обмежувальних факторів залишається лактативна продуктивність свиноматок, що має природні біологічні межі. Зазвичай свиноматка здатна продукувати в межах 300–400 літрів молока, з яких до 80% припадає на перший місяць лактації. При цьому недостатня молочність матерів спричиняє дефіцит поживних речовин у сисунів вже на 5–15-й день життя. З віком потреба поросят у поживних речовинах зростає, і кількість молока, яку забезпечує матір, не відповідає їх фізіологічним потребам. Це призводить до істотного уповільнення темпів росту, затримки фізичного розвитку, а також зменшення живої маси при відлученні. Затримка стартового росту ускладнює подальший ріст і розвиток поросят, а й у деяких випадках може призвести до загибелі їх.

Компенсувати нестачу молока або його недостатню біологічну якість необхідно за рахунок додаткових кормів, таких як молочні продукти, рослинні корми або їх комбіноване застосування (Duarte et al., 2024).

У поросят-сисунів, яких поступово привчають до спеціальних кормів, швидше розвивається система травлення. Завдяки цьому вони краще адаптуються до жорстких умов сучасних інтенсивних технологій. Якщо раніше відлучення у віці до 45 днів вважалося раннім і було характерним виключно для великих спеціалізованих свинарських господарств, то сьогодні, завдяки впровадженню інноваційних технологій, тривалість підсосного періоду вдалося скоротити до 3–4 тижнів. Це стало можливим завдяки активному поширенню ювенальних і передстартових кормів, склад яких максимально наближений до молока свиноматки. (Khalak & Gutty, 2022).

Початковий спеціалізований комбікорм є збалансованим продуктом, розробленим для полегшення кормового стресу у поросят після відлучення від матері. Раннє введення поросят у раціон, починаючи з 5–7 днів, сприяє правильному розвитку їхньої травної системи. У цей час у шлунку активно починають вироблятися ферменти, необхідні для травлення рослинного корму, а оптимальний розмір гранул в 2 мм забезпечує зручність і охоче споживання їжі. (Goodband et al., 2014).

Важливо підкреслити, що комбікорми, навіть при схожому складі і однакової поживної цінності, не завжди мають рівну кормову ефективність. На результативність їх застосування впливають такі аспекти, як складний склад стартового комбікорму для поросят, сумісність окремих компонентів, особливості технології підготовки до згодовування, однорідність суміші і безліч інших факторів, що визначають їх виробничу доцільність (Grinstead et al., 2000).

Матеріали і методи досліджень. В рамках проведеного експерименту здійснювалася всебічна оцінка різних аспектів вирощування поросят, включаючи збереження молодняку, динаміку їхнього енергетичного зростання як до, так і після періоду відлучення. Окрім цього, вивчалася економічна обґрунтованість застосування трьох брендів повнораціонного комбікорму від двох різних виробників. Торгове підприємство ТОВ «АгроКом», що є частиною Дніпровської корпорації «Триплекс», активно просуває на українському ринку продукцію під торговою маркою Best Mix 8393. Цей вид комбікорму розроблено за унікальною рецептурою з урахуванням сучасних технологічних стандартів французьким підрозділом компанії «Провімі». Склад 100% гранульованого комбікорму включає цілий комплекс високоякісних інгредієнтів: різні види зернових культур, соєвий шрот та ексудат, кукурудзяний глютен, монокальцій фосфат, а також функціональні добавки, такі як підсолоджувач, підкислювач, амінокислоти, для амінокислоти, амінокислоти, вітамінно-мінер. Завдяки такому складу цей предстартер зарекомендував себе як ефективний продукт у господарствах. Крім того, конкурентна перевага даного комбікорму полягає в його доступній ціні, яка виявилася нижчою за вартість аналогічної продукції європейського походження. Проте підприємство ТОВ «Астарта», розташоване у місті Суми, запропонувало господарству альтернативу у вигляді комбікорму власного виробництва під назвою Лактофіт-Порко. Цей продукт є спеціалізо-

ваним заміником свинячого молока з двома різними рецептурами, адаптованими потреб господарств.

З урахуванням загального підходу до привчання та годування передстартовими кормами, план харчування для поросят-сосунків у ході експерименту стандартизовано. До 40-денного віку поросят згодовували повнораціонні комбікорми (у дозуванні 100%), після чого їх поступово переводили на стартерний комбікорм власного виробництва. До його складу входило 25% БМВС 8330 «СТАРТ», а також суміш із 50% пшеничного та 25% ячмінної дерті. Починаючи з 10-го тижня, у період дорощування поросят переводили на гроверний корм, вироблений на власних потужностях, до складу якого входило 15% БМВС BEST MIX 8341 від ТОВ «АгроКом». Об'єктом дослідження виступали чистопородні поросята великої білої породи, що досягли віку 100 днів. Експеримент проводився єдиним етапом у межах науково-господарського досвіду. Він охоплював роботу з лактуючими свиноматками та їх поросятами до моменту переведення останніх у приміщення для відгодівлі у віці 100 днів. У дослідженні було задіяно потомство 12 свиноматок, які були поділені на три групи. Умови утримання та догляду за всіма тваринами суворо уніфікувалися.

Схема досвіду наведено у таблиці 1.

Результати. Як показано в таблиці 2, у ході експерименту було відзначено специфічний характер прояву ознак зростання кожної групи.

До 21-го дня статистично значимих міжгрупових відмінностей не виявлено. Поросята, що вирощуються з використанням предстартера Лактофіт – Порко 1 (світлий), демонстрували тенденцію до покращення показників життєздатності та розвитку порівняно з першою групою. У той же час у поросят із третьої групи, які споживали Лактофіт – Порко 2 (темний), середньодобові прирости виявилися дещо нижчими. Однак за останні два тижні перед відлученням поросята, які отримували предстартери BEST MIX, продемонстрували відчутну перевагу в показниках зростання та безпеки. На нашу думку, це пов'язано з тим, що зі зниженням надходження поживних речовин з материнського молока комбікорм з Дніпра краще справлявся з функцією заміни повноцінного харчування. Відповідно до перерахунку живої маси, на 60-й день, виконаному відповідно до інструкції з бонітування свиней, поросята з першої групи виявилися на 4–6% важчими за своїх ровесників з другої та третьої дослідчених груп.

Таблиця 1

Схема досвіду

Група	Група		
	I	II	III
Предстартовий комбікорм	TM Best Mix 8393 + молоко матері	*Лактофіт-Порко 1 + молоко матері	**Лактофіт-Порко 2 + молоко матері
Кількість маток	4	4	4
Середня багатоплідність, гол.	11,5	11,3	10,8
Кількість поросят при народженні групи, гол.	45	46	45

Примітка: * Лактофіт – Порко 1 – світлий; ** Лактофіт – Порко 2 – темний (пов'язане з додатковим вмістом сухого екстракту коренеплодів).

Ефективність годівлі поросят у передстартовий період

Показники	група		
	I	II	III
Кількість добових поросят, гол.	45	46	45
Середня маса гнізда, кг	13,7	14,5	14,1
Великоплідність, кг	1,22 ± 0,08	1,26 ± 0,06	1,25 ± 0,08
Молочність, кг	67,4 ± 1,7	70,1 ± 1,8	63,6 ± 1,7
Середньодобовий приріст до 21 дня, г/гол	313,0	318,6	295,8
Маса гнізда при відлученні, кг	103,3 ± 2,3	99,5 ± 3,0	**93,0 ± 1,8
Середня маса поросят при відлученні в 35 днів, кг	10,1 ± 0,6	9,7 ± 0,7	9,3 ± 0,5
Абсолютний приріст, кг	8,88	8,44	8,05
Жива маса в 35 днів, % до I групи	–	96,0	92,1
Середньодобовий приріст за 35 днів, г	349,0 ± 7,8	336,4 ± 9,4	325,0 ± 8,8
Збереження до 21 дня, %	93,4	95,8	93,4
Збереження до 35 дня, %	91,1	91,3	88,9
Витрати корму на 1 кг приросту, кг	1,05	1,11	1,16
+/- до I групи, %		+105,7	+110,5
Жива маса в перерахунку в 60 днів, кг (коеф. 2,14)	21,6	20,7	19,9
Жива маса в перерахунку в 60 днів, % до I груп	–	95,8	92,1

Таблиця 3

Особливості росту та збереження поросят на дорощуванні

Показники	група		
	I	II	III
Постановочне поголів'я, гол.	41	42	40
Середня маса поросят у 60 днів, кг	19,4 ± 1,10	17,7 ± 1,05	17,6 ± 0,94
Середня маса поросят у 100 днів, кг	35,3 ± 1,7	33,2 ± 1,4	33,7 ± 1,8
Абсолютний приріст, кг/гол	16,9	15,5	16,1
Середньодобовий приріст у період, г	423 ± 12	388 ± 15	402 ± 17
Сохранність 60-100 дн., %	91,1	91,3	88,9
Сохранність за 100 дн., %	88,9	87,6	86,7
Абсолютний приріст з дня народження, кг/гол	34,08	31,94	32,36
Абсолютний приріст групи з дня народження, кг	1363,3	1277,6	1262,0
Абсолютний приріст групи з дня народження, % до I групи	–	93,7	92,6

Після відлучення всі поросята розміщувалися в групі верстатів. Для кожної групи передбачалися два верстатів, в які поміщалися поросята з двох гнізд незалежно від їхньої статі. Проаналізувавши дані (табл. 3), можна відзначити виражену тенденцію до збільшення середньодобового приросту поросят у першій дослідній групі в порівнянні з тими, які в підсмоктування отримували комбікорми Лактофіт-Порко. Так, маса поросят у 100-денному віці при передачі на відгодівлю у першій групі виявилася вищою на 1,6 кг (6,3%) щодо другої групи, а рівень безпеки поросят за весь період спостереження був вищим на 1,2%. Продуктивні показники поросят із третьої групи (Лактофіт-Порко 2, темний) зайняли проміжне положення: середньодобовий приріст знизився на 0,21 г

(4,7%), а збереження тварин за весь період досвіду була нижчою на 2,2% порівняно з першою групою.

Обговорення. На нашу думку, на результати експерименту у поросят із другої та третьої дослідних груп у післявід'ємний період значний вплив зробив кормовий стрес. Тварини раптово змінили раціон, перевівши їх на корм, виготовлений за іншою технологією, який відрізняється складом і органолептичними характеристиками. Це, своєю чергою, позначилося споживанні і засвоєності корму. Ймовірно, технологічний стрес ускладнив адаптацію поросят: менш стійкі до стресу особини з ослабленим імунітетом демонстрували уповільнені темпи зростання і частіше хворіли. Емпіричні дані підтверджують, що використання сучасних кормових засо-

бів при вирощуванні свиней обґрунтовано та потребує інтеграції у виробничий процес. Проте порівняльні зоотехнічні дослідження показали, що продукт дніпровського виробництва має більш високу виробничу ефективність. Ключова особливість даного предстартера полягає не тільки в його поживній цінності, а й у пролонгованому впливі на оптимізацію імунної системи. Це сприяє кращій адаптації поросят до нових умов, зниження реакції

на вплив технологічних стресів та коригування поведінки щодо ієрархічних змін у групах після сортування. Водночас економічний аналіз показав, що перехід на предстартери місцевого виробництва для господарства є економічно невигідним. Збитки на одне поросля після відлучення у віці п'яти тижнів становлять в еквіваленті умовних одиниць (\$) 2,08 для другої групи та 2,35 для третьої групи.

Бібліографічні посилання:

1. Ahlborn, N. G., Montoya, C. A., Roy, D., Roy, N. C., Stroebinger, N., Ye, A., Samuelsson, L. M., Moughan, P. J., McNabb, W. C. (2023). Differences in small intestinal apparent amino acid digestibility of raw bovine, caprine, and ovine milk are explained by gastric amino acid retention in piglets as an infant model. *Frontiers in nutrition*, 10, 1226638. <https://doi.org/10.3389/fnut.2023.1226638>
2. Almeida, F. N., Sulabo, R. C., & Stein, H. H. (2014). Amino acid digestibility and concentration of digestible and metabolizable energy in a threonine biomass product fed to weanling pigs. *Journal of Animal Science*, 92(10), 4540–4546. <https://doi.org/10.2527/jas.2013-6635>
3. Altmann, B. A., Neumann, C., Rothstein, S., Liebert, F., & Mürlein, D. (2019). Do dietary soy alternatives lead to pork quality improvements or drawbacks? A look into micro-alga and insect protein in swine diets. *Meat Science*, 153, 26–34. <https://doi.org/10.1016/j.meatsci.2019.03.001>
4. Avilés-Gaxiola, S., Chuck-Hernández, C., & Serna Saldívar, S. O. (2017). Inactivation methods of trypsin inhibitor in legumes: A review. *Journal of Food Science*, 83(1), 17–29. <https://doi.org/10.1111/1750-3841.13985>
5. Cappelaere, L., Le Cour Grandmaison, J., Martin, N., Lambert, W. (2021). Amino Acid Supplementation to Reduce Environmental Impacts of Broiler and Pig Production: A Review. *Frontiers in veterinary science*, 8, 689259. <https://doi.org/10.3389/fvets.2021.689259>
6. Council Directive, (2010). 86/609/EEC of 24 November 1986 on the approximation of laws, regulations and administrative provisions of the Member States regarding the protection of animals used for experimental and other scientific purposes. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.animallaw.info/statute/eu-research-council-directive-86609eec-regard-ing-protection-animals-used> (data zvernennia 25.02.2025)
7. Dilger, A.C., Chen, X., Honegger, L.T. et al. The potential for gene-editing to increase muscle growth in pigs: experiences with editing myostatin. *CABI Agric Biosci* 3, 36 (2022). <https://doi.org/10.1186/s43170-022-00106-6>
8. Duarte, M.E., Parnsen, W., Zhang, S. (2024). Low crude protein formulation with supplemental amino acids for its impacts on intestinal health and growth performance of growing-finishing pigs. *J Animal Sci Biotechnol* 15, 55. <https://doi.org/10.1186/s40104-024-01015-6>
9. Durkin, I., Dadic, M., Brkic, D., Lukic, B., Kusec, G., Mikolin, M. (2012). influence of gender and slaughter weight on meat quality traits of heavy pigs. *Acta Agric Slov.*, 3, 211–4. <https://doi.org/10.1139/cjas-2017-0032>
10. Gonzalez-Vega, J. C., & Stein, H. H. (2012). Amino acid digestibility in canola, cottonseed, and sunflower products fed to finishing pigs. *Journal of Animal Science*, 90 (12), 4391–4400. <https://doi.org/10.2527/jas.2011-4631>
11. Goodband, B., Tokach, M., Dritz, S., DeRouchey, J., & Woodward, J. (2014). Practical starter pig amino acid requirements in relation to immunity, gut health and growth performance. *Journal of Animal Science and Biotechnology*, 5(1). <https://doi.org/10.1186/2049-1891-5-12>
12. Grinstead, G. S., Goodband, R. D., Nelssen, J. L., Tokach, M. D., & Dritz, S. S. (2000). A review of whey processing, products and components: Effects on weanling pig performance. *Journal of Applied Animal Research*, 17(1), 133–150. <https://doi.org/10.1080/09712119.2000.9706296>
13. Heyer, C.M.E., Jaworski, N.W., Page, G.I., & Zijlstra, R.T. (2022). Effect of Fiber Fermentation and Protein Digestion Kinetics on Mineral Digestion in Pigs. *Animals (Basel)*, 12(16), 2053. <https://doi.org/10.3390/ani12162053>
14. Jha, R., & Berrocoso, J.D. (2015). Review: Dietary fiber utilization and its effects on physiological functions and gut health of swine. *Animal*, 9, 1441–1452. <https://doi.org/10.1017/S1751731115000919>
15. Khalak, V.I., & Gut'ij, B.V. (2022). Riven fenotipovoho proiavu hodivelno-miasnykh yakostei molodniaku svynei riznoi vnutrishnoporodnoi dyferentsiatsii za deiakomy bahatokomponentnymy pokaznykamy otsinky. [Level of phenotypic manifestation of feeding and meat qualities of young pigs of different intrabreed differentiation according to some multi-component evaluation indexes]. *Ukrainian Journal of Veterinary and Agricultural Sciences*, 5(1), 66–70. (in Ukrainian). <https://doi.org/10.32718/ujvas5-1.11>
16. Lindberg, J.E. (2014). Fiber effects in nutrition and gut health in pigs. *Journal of Animal Science and Biotechnology*, 5(1), 2–7. <https://doi.org/10.1186/2049-1891-5-15>
17. Masey O'Neill, H.V., Smith, J.A., & Bedford, M.R. (2014). Multicarbohydrase enzymes for non-ruminants. *Asian-Australasian Journal Animal Sciences*, 27(2), 290–301. doi:10.5713/ajas.2013.13261
18. McGlone, J.J. (2013). The Future of Pork Production in the World: Towards Sustainable, Welfare-Positive Systems. *Animals (Basel)*. 3(2), 401-15. <https://doi.org/10.3390/ani3020401>
19. Nguyen, D.H., Park, J.W., & Kim, I.H. (2017). Effect of crumbled diet on growth performance, market day age and meat quality of growing-finishing pigs. *J. Appl. Anim. Res.*, 45, 396–399. <https://doi.org/10.1080/09712119.2016.1206904>
20. Nortey, T.N., Patience, J.F., Simmins, P.H., Trottier, N L., & Zijlstra, R.T. (2007). Effects of individual or combined xylanase and phytase supplementation on energy, amino acid, and phosphorus digestibility and growth performance of grower swine fed wheat-based diets containing wheat millrun. *J Anim Sci.*, 85, 1432–1443. <https://doi.org/10.2527/jas.2006-613>

21. Passos, A.A., Park, I., Ferket, P., von Heimendahl, E., & Kim, S.W. Effect of dietary supplementation of xylanase on apparent ileal digestibility of nutrients, viscosity of digesta, and intestinal morphology of growing pigs fed corn and soybean meal based diet. *Animal Nutrition*, 1(1), 19–23. <https://doi.org/10.1016/j.aninu.2015.02.006>
22. Patience, J.F., & Ramirez A. (2022). Invited review: strategic adoption of antibiotic-free pork production: the importance of a holistic approach. *Transl Anim Sci.*, 6(3), txac063. <https://doi.org/10.1093/tas/txac063>
23. Shurson, G.C., Hung, Y.T., Jang, J C., & Urriola, P. E. (2021). Measures Matter-Determining the True Nutri-Physiological Value of Feed Ingredients for Swine. *Animals (Basel)*, 11(5), 1259. <https://doi.org/10.3390/ani11051259>
24. Upadhaya, S.D., Yun, H.M., & Kim, I H. (2016). Influence of low or high-density corn and soybean meal-based diets and protease supplementation on growth performance, apparent digestibility, blood characteristics and noxious gas emission of finishing pigs. *Anim Feed Sci Tech.*, 216, 281–287 <https://doi.org/10.1016/j.anifeedsci.2016.04.003>
25. Vahjen, W., Osswald, T., Schäfer, K., & Simon, O. (2007). Comparison of a xylanase and a complex of non-starch polysaccharide-degrading enzymes with regard to performance and bacterial metabolism in weaned piglets. *Arch Anim Nutr.*, 61, 90–102. <https://doi.org/10.1080/17450390701203881>
26. Vyslotska, L., Gutyj, B., Khalak, V., Martyshuk, T., Todoriuk, V., Stadnytska, O., Magrelo, N., Sus, H., Vysotskyi, A., Vus, U., & Magrelo, V. (2021). The level of products of lipid peroxidation in the blood of piglets at the action feed additive “Sylimevit”. *Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Agricultural Sciences*, 23(95), 154-159. <https://doi.org/10.32718/nvlvet-a9523>
27. Yin, Y.L., Baidoo, S.K., Schulze, H., & Simmins, P.H. (2001). Effects of supplementing diets containing hullless barley varieties having different levels of non-starch polysaccharides with β -glucanase and xylanase on the physiological status of the gastrointestinal tract and nutrient digestibility of weaned pigs. *Livest Prod Sci.*, 71, 97–107. [https://doi.org/10.1016/S0301-6226\(01\)00214-7](https://doi.org/10.1016/S0301-6226(01)00214-7)
28. Zhang, F., & Adeola, O. (2017). Techniques for evaluating digestibility of energy, amino acids, phosphorus, and calcium in feed ingredients for pigs. *Anim Nutr.*, 3(4), 344. <https://doi.org/10.1016/j.aninu.2017.06.008>

Popsui V. V., Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor, Sumy National Agrarian University, Sumy, Ukraine
Effectiveness of the application of options for pre-start feeding of piglets

The research presented in this work is aimed at testing the influence of various types of pre-start feed on the growth, development and preservation of piglets in the nursery and post-weaning periods. The main boundary factor in growing piglets is the natural biological boundary of the lactation productivity of sows, which leads to a shortage of live milk in siblings and the need for early introduction of supplementary feed. The method of work is to assess the effectiveness of various pre-starter feeds in one-year-old piglets and analyze their impact on productivity indicators.

Research methods included experimental assessment of growth performance of piglets, saving rate, milk production of sows and feed efficiency. The investigation was carried out by the government on the basis of a scientific-government experiment, in which 12 sows and their offspring were tested. The piglets were divided into three groups, the skin of which received different options of pre-start feed: TM Best Mix 8393, Laktofit-Porco 1 (light) and Laktofit-Porco 2 (dark). The average weight gain, live weight of piglets at 35, 60 and 100 days, as well as the rate of their saving were analyzed.

The results showed that until the 21st day, no statistically significant differences between the groups were recorded. However, the piglets that received Laktofit-Porco 1 showed better indicators of life expectancy, comparable to other groups. At the same time, piglets that were fed Laktofit-Porco 2 had slightly lower average growth rates. The highest indicators of productivity were recorded in the group that fed Best Mix 8393, the fragments of this compound feed better satisfied the consumption of piglets in older piglets after a decrease in the supply of milk from the mother. Until the 60th day of age, piglets from the first group have a low live weight of 4-6% equal to that of other groups, and their average weight gain remained consistently high.

The discussed results indicate that the use of high-quality compound feeds allows minimizing feed stress in piglets after weaning, which has a positive impact on their growth and savings. Piglets that have been fed the Best Mix 8393 pre-starter are less susceptible to feed stress, adapting better to changing the diet and finding more effective feed intake. Recently, a cost-effective analysis demonstrated that the use of mixed feed from local breeding was less effective, resulting in additional costs of 2.08–2.35 mental units (\$) per pig after separation from the world of five years.

Thus, the results of the study confirm that clear pre-starter feed is an important factor in ensuring optimal growth of piglets and increasing the economic efficiency of pig farming. The use of pre-starter feeds, divided according to current technological standards, allows for the preservation of piglets, promotes their rapid adaptation and minimizes the negative effects of technological stress. The findings may be useful for the development of effective strategies for yearling piglets in industry minds.

Key words: pre-starter compound feed, suckling piglets, piglets for finishing, growth and development, economic efficiency, adaptation, safety.